

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 262/2009,**30. märts 2009,****milles sätestatakse režiimi S päringusaatja koodide kooskõlastatud määramise ja kasutamise nõuded ühtse Euroopa taeva kontekstis****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrust (EÜ) nr 552/2004 Euroopa lennuliikluse juhtimisvõrgu koostalitlusvõime kohta (koostalitlusvõime määrus),⁽¹⁾ eriti selle artikli 3 lõiget 5,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrust (EÜ) nr 549/2004, millega sätestatakse raamistik ühtse Euroopa taeva loomiseks (raammäärus),⁽²⁾ eriti selle artikli 8 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

- (1) Režiim S (*Mode Select, Mode S*) on kooperative seire (sekundaarradarite) tehnoloogia lennujuhtimises. See võimaldab saata õhusõidukitele selektiivpäringuid ning nende abil saada selliseid pardaseadmete lennuandmeid, mille alusel on võimalik välja töötada uusi lennuliikluse korraldamise funktsionaalseid lahendusi. Süsteem, mis võimaldab konkreetse režiimi S transpondrit kätava õhusõidukiga ühendust võtta režiimi S (edaspidi „režiimi S päringusaatjad”) abil, nõuab õhusõiduki tuvastamise ja seire eesmärgil režiimi S päringusaatjate ehk interrogatorite koodide kasutamist.
- (2) Lennuliikluse seiresüsteemi ohutuse tagamiseks on äärmiselt oluline, et kahe sama koodi kasutava režiimi S päringusaatja radarite katteala ei kattuks, välja arvatud juhul, kui need on ühendatud klastrisse või kui on olemas muud operatsioonilised abinõud toimehäirete vältimiseks.
- (3) Et toetada režiimi S päringusaatjate laialdasemat kasutamist ning lahendada õhusõiduki päringuteks kasutusel olevate koodide nappusega seotud probleem, on vaja tulemuslikult kooskõlastada päringusaatja koodide määramine ja kasutamine.
- (4) Määruse (EÜ) nr 549/2004 artikli 8 lõike 1 kohaselt on Eurocontrolile antud volitused töötada välja nõuded režiimi S päringusaatjate koodide (edaspidi „päringusaatjate koodid”) määramiseks ja kasutamiseks. Käesolev määrus põhineb volitusi andval 2. jaanuari 2008. aasta aruandel.

- (5) Tehnilistel põhjustel määratleti ja kasutati algselt päringusaatja koodidena üksnes päringusaatja identifitseerimiskode (edaspidi „II-koodid”) 0–15. režiimi S päringusaatjate eeldatavast arvust lähtudes võeti hiljem kasutusele meetmed, et võimaldada täiendavate seire identifitseerimiskoodide (edaspidi „SI-koodid”) 1–63 kasutamist.
- (6) Tavaliselt on SI-koodide kasutamise puhul vajalik, et kõik režiimi S päringusaatja kattealas olevad režiimi S tunnusega õhusõidukid oleksid varustatud asjakohaste seadmetega. Eurocontrol töötas aga II/SI-koodide käitamise tehnilised nõuded välja selliselt, et režiimi S päringusaatjad saaksid hakata SI-kode kasutama võimalikult kiiresti ning koguni olukorras, kus kõik režiimi S tunnusega õhusõidukid ei ole veel varustatud SI-koodide kasutamiseks vajalike seadmetega. Seepärast peaksid režiimi S käitajad kohanema sellise II/SI-koodide käitamisega.
- (7) Eurocontroli järelevalve all on loodud päringusaatjate koodide paigutussüsteemi kaudu pakutav päringusaatjate koodide tsentraliseeritud paigutusteenus. Liikmesriike tuleks kohustada võtma vajalikke meetmeid tagamaks, et päringusaatjate koodide paigutussüsteem annab teavet, mis toetab päringusaatjate koodide määramise põhinõuete põhimõtteühtlust. Need põhinõuded tuleks täpselt kindlaks määrata.
- (8) Tuleks kehtestada ühtne menetlus tagamaks, et päringusaatjate koodide paigutuse põhielemendid rakendatakse korrektselt. Menetluses tuleks arvesse võtta Rahvusvahelise Tsiviillennundusorganisatsiooni (edaspidi „ICAO”) asjakohaseid nõudeid.
- (9) Režiimi S käitajad ja lennuliiklusteenuste osutajad peaksid võtma asjakohaseid meetmeid, et teha kindlaks ja leevendada päringusaatjate koodide võimalike konfliktide mõju.
- (10) Käesolev määrus ei hõlma sõjalisi operatsioone ega õppusi, nagu on osutatud määruse (EÜ) nr 549/2004 artikli 1 lõikes 2.
- (11) Piiratud arv päringusaatjate koodi eraldatakse sõjaväeliste üksuste, sealhulgas riikidevaheliste organisatsioonide, eelkõige Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni ainukasutuse ja -haldamise otstarbel. Seepärast ei pea kooskõlastatud määramisprotsessi kohaldama nimetatud koodi kasutavatele režiimi S päringusaatjatele. Liikmesriike tuleks siiski kohustada võtma vajalikke meetmeid tagamaks, et nimetatud päringusaatjate koodide kasutamisel ei ole kahjulikku mõju üldise lennuliikluse turvalisusele.

⁽¹⁾ ELT L 96, 31.3.2004, lk 26.

⁽²⁾ ELT L 96, 31.3.2004, lk 1.

- (12) Päringusaatja II-koodi 0 on ICAO reserveerinud toiminguks, millele muud koodi eraldatud ei ole. ICAO standardite ja soovituslike tavade kohaselt ei pea päringusaatja II-koodi 0 kasutavatele režiimi S päringusaatjatele kooskõlastatud määramisprotsessi kohaldama.
- (13) II-kood 14 on eraldatud ühiskasutuseks süsteemide testimise puhul. režiimi S sihtmärgi tuvastamist ei ole võimalik tagada, kui mitu testkasutusel olevat süsteemi töötavad ühel ajal. režiimi S testkasutusel olevate süsteemide käitajad, kes peavad tegema konfliktivabas olukorras ajutisi katseid, peaksid seega tagama sobiva kahepoolse kooskõlastatuse teiste režiimi S testkasutusel olevate süsteemide käitajatega.
- (14) Koodide tsentraliseeritud paigutusteenus peaks kõigile liikmesriikidele ja režiimi S käitajatele tegema kättesaadavaks päringusaatjate koodide paigutuse plaani, millega tagatakse ohutu ja tõhus päringusaatjate koodide kasutamine ning selle ajakohastamine vajaduse korral. Koodide paigutuse plaani peaksid heaks kiitma need liikmesriigid, keda selle sisu puudutab.
- (15) Tuleks välja töötada asjakohane mehhanism selliste olukordade lahendamiseks, kui päringusaatjate koodide paigutuse plaani heakskiitmist ei ole õigel ajal võimalik saavutada.
- (16) Oma tegevuses seniste ohutustasemetega säilitamiseks või tõstmiseks tuleks liikmesriikidelt nõuda, et nad tagaksid, et asjaomased isikud teostaksid ohtude tuvastamist, riskide hindamist ja vähendamist hõlmavad ohutuse hindamise protsessid. Nende protsesside ühtlustatud rakendamine käesoleva määrusega hõlmatud süsteemide suhtes nõuab konkreetsete ohutusnõuete kindlakstegemist kõigi koostalitlusvõime ja võimekuse nõuete puhul.
- (17) Määruse (EÜ) nr 552/2004 artikli 3 lõike 3 punkti d kohaselt tuleks koostalitlusvõimet käsitlevates rakenduseeskirjades kirjeldada konkreetseid vastavushindamise menetlusi, mida kasutatakse koostisosade vastavuse või nende kasutuskõlblikkuse hindamiseks ning süsteemide kontrollimiseks.
- (18) Käesoleva määruse kohaldamisalas olevate koostisosade turu valmisolekuaste on selline, et nende vastavust ja kasutuskõlblikkust saab rahuldavalt hinnata tootmise sisekontrolli kaudu, kasutades Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta otsuse nr 768/2008/EÜ (toodete turustamise ühise raamistiku kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 93/465/EMÜ) ⁽¹⁾ moodulil A põhinevaid menetlusi, mis on mõeldud kasutamiseks tehnilist kooskõlastust käsitlevates direktiivides.
- (19) Käesolevas määruks ette nähtud meetmed on kooskõlas ühtse taeva komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Sisu ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse nõuded režiimi S päringusaatjate koodide (edaspidi „päringusaatjate koodid“) kooskõlastatud määramiseks ja käitamiseks, et tagada lennuliikluse ohutu ja tõhus seire ning tsiviil- ja sõjaväelise tegevuse koordineeritus.

2. Käesolevat määrust kohaldatakse nõuetele vastavate režiimi S päringusaatjate ja nendega seotud seiresüsteemide, nende koostisosade ja seonduvate protseduuride suhtes, kui toetatakse nõuetele vastavate päringusaatjate koodide kooskõlastatud määramist või kasutamist.

Artikkel 2

Mõisted

Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse määruse (EÜ) nr 549/2004 artiklis 2 sätestatud mõisteid.

Kasutatakse ka järgmisi mõisteid:

1. „režiimi S päringusaatja“ ehk interrogaator – süsteem, mis koosneb antennist ja elektroonikast ning toetab selektiivpäringute (*Mode Select*, *Mode S*) kaudu suhtlemist konkreetse õhusõidukiga;
2. „päringusaatja kood“ – kas päringusaatja identifitseerimiskood (II) või seire identifitseerimiskood (SI), mida kasutatakse klasterlukustuse ehk mitmiklukustuse puhul ja võimalik, et ka sideprotokollide puhul;
3. „päringusaatja identifitseerimiskood“ (edaspidi „II-kood“) – režiimi S päringusaatja kood väärtusega vahemikus 0–15, mida võib kasutada nii klasterlukustuse kui ka sideprotokollide puhul;
4. „seire identifitseerimiskood“ (edaspidi „SI-kood“) – režiimi S päringusaatja kood väärtusega vahemikus 1–63, mida võib kasutada klasterlukustuse, kuid mitte sideprotokollide puhul;
5. „klasterlukustus“ – protokoll, mis võimaldab režiimi S tunnusega õhusõidukite tuvastamist ja lukustamist mitme ülekatega režiimi S päringusaatja poolt;
6. „klastersüsteemi sideprotokollid“ – protokollid, mida kasutatakse ülekatega režiimi S päringusaatjate piirkonnas rohkem kui ühe seansina toimuva side koordineerimiseks;
7. „*Mode S* tunnusega õhusõiduk“ – režiimi S transpondriga varustatud õhusõiduk (pardasüsteem, aga ka testsüsteem);

⁽¹⁾ ELT L 218, 13.8.2008, lk 82.

8. „lukustus” – protokoll, mis võimaldab blokeerida tuvastatud režiimi S tunnusega õhusõidukite kõik vastused üldpäringutele;
9. „režiimi S käitaja” – isik, organisatsioon või ettevõtte, kes käitab või on valmis käitama režiimi S päringusaatjat, sealhulgas
- a) aeronavigatsiooniteenuse osutajad;
- b) režiimi S päringusaatjate tootjad;
- c) lennujaamade käitajad;
- d) teadusasutused;
- e) mis tahes muu režiimi S päringusaatja käitamise õigust omav üksus;
10. „päringusaatjate koodide paigutus” – väärtuste määramine vähemalt päringusaatja koodi paigutuse kõigi põhinõuete puhul vastavalt II lisa B osale;
11. „päringusaatjate koodide paigutussüsteem” – süsteem Euroopa lennuliikluse juhtimisvõrgu (EATMN) raames ning sellega seotud protseduurid, mille kaudu osutatakse liikmesriikide vahendusel režiimi S käitajatele päringusaatjate koodide paigutuse tsentraliseeritud teenust (edaspidi „päringusaatjate koodide paigutusteenus”), mis hõlmab päringusaatja koodi määramiseks esitatud taotluste töötlemist ja päringusaatjate koodide paigutuse ettepaneku kohast jaotamist;
12. „avaldis päringusaatja koodi määramiseks” – režiimi S käitaja taotlus päringusaatja koodi määramiseks;
13. „päringusaatjate koodide paigutuse plaani ettepanek” – päringusaatja koodide määramise täiskogumit hõlmav ettepanek, mille päringusaatjate koodide paigutusteenuse pakkuja edastab liikmesriikidele heakskiitmiseks;
14. „päringusaatjate koodide paigutuse plaan” – kõige uuem heakskiidetud päringusaatjate koodide paigutuse täiskogum;
15. „nõuetele vastav režiimi S päringusaatja” – režiimi S päringusaatja, mille puhul on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:
- a) päringusaatja lähtub vähemalt osaliselt režiimi S tunnusega õhusõiduki tuvastamiseks tehtavatest päringutest ja vastustest neile või
- b) päringusaatja lukustab tuvastatud režiimi S tunnusega õhusõiduki vastuseks režiimi S kõigile päringutele kas püsivalt või vahetevahel kas oma katteala kogu ulatuses või osas sellest või
- c) päringusaatja kasutab klustersüsteemi sideprotokolle andmevahetusrakendusteks;
16. „nõuetele vastav režiimi S päringusaatja kood” – mis tahes II-kood ja SI-kood, välja arvatud:
- a) II-kood 0;
- b) sõjaväeüksustele, sealhulgas riikidevahelistele organisatsioonidele ning eelkõige Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioonile haldamiseks ja määramiseks eraldatud päringusaatja(te) kood(id);
17. „režiimi S üldpäring” – sõnumid, mida režiimi S päringusaatjad kasutavad tavapäraselt oma kattealasse sisenevate Režiimi S tunnusega õhusõidukite tuvastamiseks;
18. „operatsiooniline režiimi S päringusaatja kood” – nõuetele vastav mis tahes päringusaatja II-kood, välja arvatud II-kood 14;
19. „pädev liikmesriik” – on
- a) aeronavigatsiooniteenuse osutaja puhul liikmesriik, kes on teenuseosutaja sertifitseerinud vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 2096/2005; (¹)
- b) muudel juhtudel liikmesriik, kelle vastutusalas režiimi S käitaja käitab või kavatseb hakata käitama nõuetele vastavat režiimi S päringusaatjat;
20. „režiimi S päringusaatja koodi konflikt” – sama päringusaatja koodi käitava kahe või enama režiimi S päringusaatja kooskõlastamata ülekate, mille tagajärjel võib õhusõiduk jääda vähemalt ühe režiimi S päringusaatja poolt tuvastamata;
21. „režiimi S päringusaatja koodi konflikti jälgimine” – režiimi S käitaja poolt tehniliste või protseduuriliste vahendite rakendamine, et tuvastada päringusaatjate koodide vaheliste konfliktide mõju käitaja režiimi S päringusaatja seireandmetele;
22. „kasutuselevõtu järjestus” – päringusaatjate koodide kasutuselevõtu ajaline järjestus, millest režiimi S käitajad peavad päringusaatjate koodide ajutiste konfliktide vältimiseks kinni pidama;

(¹) ELT L 335, 21.12.2005, lk 13.

23. „kokkusobiv II-kood” – mittetäieliku SI-toega režiimi S transpordri poolt dekodeeritud II-kood SI-koodi sisaldava režiimi S üldpäringu puhul, mida transponder kasutab seejärel üldpäringule vastuse koostamiseks (kodeerimiseks);

24. „lukustuste kaart” – režiimi S päringusaatja konfiguratsioonnifail, et määrata, kus ja kuidas rakendada režiimi S tunnusga õhusõidukite puhul lukustust.

Artikkel 3

Koostalitlusvõime ja võimekuse nõuded

Režiimi S käitajad tagavad, et nende operatsioonilist päringusaatja koodi kasutatavate režiimi S päringusaatjate radarielektroonika koostisosad toetavad

1) SI-koodide ja II-koodide kasutamist vastavalt I lisa punktis 1 nimetatud Rahvusvahelise Tsiviillennundusorganisatsiooni nõuetele;

2) II/SI-koodi käitamist vastavalt III lisa nimetatud nõuetele.

Artikkel 4

Seonduvad protseduurid režiimi S käitajatele

1. Režiimi S käitajad käitavad üksnes nõuetele vastavat režiimi S päringusaatjat, kasutades nõuetele vastavat päringusaatja koodi, mille nad on selleks otstarbeks saanud pädevalt liikmesriigilt päringusaatja koodide paigutuse plaani alusel.

2. Režiimi S käitajad, kes kavatsevad käitada või käitavad nõuetele vastavat režiimi S päringusaatjat, millele ei ole määratud nõuetele vastavat päringusaatja koodi, esitavad pädevale liikmesriigile avalduse päringusaatja koodi määramiseks vastavalt II lisa A osas nimetatud nõuetele.

3. Režiimi S käitajad järgivad neile eraldatud päringusaatja koodi paigutusega seotud kõiki põhinõudeid vastavalt II lisa B osale.

4. Režiimi S käitajad teatavad pädevale liikmesriigile vähemalt iga kuue kuu tagant kõigist muudatustest nõuetele vastavate režiimi S päringusaatjate paigalduskavades või operatsioonilises töös seoses II lisa B osas nimetatud päringusaatja koodi paigutuse põhinõuetega.

5. Režiimi S käitajad tagavad, et kõik nende režiimi S päringusaatjad kasutavad üksnes neile määratud päringusaatjate koode.

Artikkel 5

Seonduvad protseduurid liikmesriikidele

1. Liikmesriigid kontrollivad päringusaatjate koodide määramiseks režiimi S käitajate poolt esitatud avalduste kehtivust

enne nende avalikustamist kooskõlastamise eesmärgil päringusaatja koodide paigutussüsteemis. Kehtivuskontroll hõlmab II lisa A osas nimetatud põhinõudeid.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et päringusaatjate koodide paigutussüsteem

a) kontrollib päringusaatjate koodidega seotud avalduste vastavust vormi- ja andmenõuetele;

b) kontrollib päringusaatjate koodide määramisega seotud avalduste terviklikkust, õigsust ja õigeaegsust;

c) hiljemalt kuus kuud pärast avalduse esitamist

i) viib läbi päringusaatjate koodide paigutuse plaani ajakohastamise simulatsiooni menetluses olevate avalduste põhjal;

ii) koostab päringusaatjate koodide paigutuse plaani ajakohastamise ettepaneku heakskiitmiseks nende liikmesriikide poolt, keda see mõjutab;

iii) tagab, et päringusaatjate koodide paigutuse plaani ajakohastamise ettepanek vastab nii suures ulatuses kui võimalik päringusaatjate koodide määramisega seotud avalduste operatsioonilistele nõuetele, mis on loetletud põhinõuetena II lisa A osa punktides g, h ja i;

iv) ajakohastab päringusaatjate koodide paigutuse plaani ning edastab selle liikmesriikidele vahetult pärast heakskiitmist, ilma et see piiraks sõjaväelistel eesmärkidel kasutatavate režiimi S päringusaatjate kohta teabe edastamise riiklikke protseduure.

3. Päringusaatjate koodide paigutuse plaani muudatused peavad heaks kiitma kõik liikmesriigid, keda selle ajakohastamine mõjutab.

4. Erimeelsuste korral käesoleva artikli lõikes 3 osutatud muudatustega seoses suunavad asjaomased liikmesriigid küsimuse komisjonile lahendamiseks. Komisjon teeb otsuse määruse (EÜ) nr 549/2004 artikli 5 lõikes 2 osutatud korras.

5. Lõikes 3 osutatud liikmesriigid tagavad, et nendepoolset päringusaatjate koodide paigutuse plaani heakskiidust teavitatakse teisi liikmesriike päringusaatjate koodide paigutussüsteemi kaudu.

6. Lõikes 3 osutatud liikmesriigid tagavad, et päringusaatjate koodide paigutuse plaani ajakohastamisest tulenevad päringusaatjate koodide paigutuse muudatustest teavitatakse asjaomaseid nende pädevusalas toimivaid režiimi S käitajaid 14 päeva jooksul pärast ajakohastatud paigutusplaani vastuvõtmist.

7. Liikmesriigid teevad vähemalt kord kuue kuu jooksul päringusaatjate koodide paigutussüsteemi kaudu teistele liikmesriikidele teatavaks ajakohastatud teabe nõuetele vastavate režiimi S päringusaatjate koodide kõigi paigutuste ja kasutamise kohta oma vastutusalas.

8. Juhul kui liikmesriigi vastutusalas oleva režiimi S päringusaatja ja kolmanda riigi vastutusalas oleva režiimi S päringusaatja puhul tekib ülekate, peab asjaomane liikmesriik

- a) tagama, et kolmas riik on teadlik päringusaatjate koodide paigutuse ja kasutamisega seotud ohutusnõuetest;
- b) võtma vajalikke meetmeid päringusaatjate koodide kasutamise kooskõlastamiseks kolmanda riigiga.

Artikkel 6

Seonduvad protseduurid lennuliiklusteenuse osutajatele

Lennuliiklusteenuse osutajad ei tohi kasutada kolmanda riigi vastutusalas käitatavate režiimi S päringusaatjate edastatavaid andmeid, kui päringusaatja koodi paigutus ei ole kooskõlastatud.

Artikkel 7

Erakorraliste situatsioonide nõuded

1. Lennuliiklusteenuse osutajad hindavad päringusaatjate koodide konfliktide võimalikku mõju lennuliiklusteenuse osutamisele ning sellest tulenevat režiimi S tunnusega õhusõiduki seireandmete võimalikku kadu seostuvates režiimi S päringusaatjates, võttes arvesse nende operatsioonilisi nõudmisi ja olemasolevat seadmete liiasust.

2. Kui ei leita, et režiimi S tunnusega õhusõidukite seireandmete võimalik kadu on ohutuse seisukohalt tähtsusetu, siis režiimi S käitajad:

- a) võtavad kasutusele jälgimismeetmed, et tuvastada teiste režiimi S päringusaatjate põhjustatud koodide konflikte nõuetele vastava režiimi S päringusaatjaga, mida käitatakse mis tahes operatsioonilise päringusaatja koodiga;
- b) tagavad, et rakendatud jälgimismeetmete abil tuvastatakse päringusaatjate koodide konfliktid õigel ajal ning ulatuses, mis vastab ohutusnõuetele;
- c) määratlevad ja vajaduse korral rakendavad alternatiivseid töörežiime päringusaatjate koodide konfliktist mis tahes operatsioonilise koodiga tulenevate võimalike selliste ohtude leevendamiseks, mis on tuvastatud lõikes 1 kirjeldatud hindamise käigus;
- d) tagavad, et alternatiivse töörežiimi rakendamisega ei tekitata päringukoodi konflikti teiste päringusaatjate koodide paigutuse plaanis nimetatud režiimi S päringusaatjatega.

3. Režiimi S käitajad teatavad pädevale liikmesriigile igast tuvastatud koodikonfliktist, millega on seotud mis tahes operatsioonilise päringusaatja koodiga käitav nõuetele vastav režiimi S päringusaatja, ning teevad seonduva teabe päringusaatjate koodide paigutussüsteemi kaudu teistele režiimi S käitajatele kättesaadavaks.

Artikkel 8

Tsiviil- ja sõjaväelise tegevuse kooskõlastamine

1. Liikmesriigid võtavad kasutusele vajalikud meetmed tagamaks, et sõjaväelised üksused, kes käitavad nõuetele vastavaid režiimi S päringusaatjaid mis tahes muu päringusaatja koodiga kui II-kood 0 ning teised sõjaväeliseks tegevuseks eraldatud koodid, järgivad artiklites 3–7 ja 12 sätestatud nõudeid.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et sõjaväelised üksused, kes käitavad režiimi S päringusaatjaid II-koodi 0 ning teiste sõjaväeliseks tegevuseks eraldatud koodidega, jälgivad nende päringusaatjate koodide ainukasutust nõuetele vastava mis tahes päringusaatja koodi kooskõlastamata kasutamise vältimiseks.

3. Liikmesriigid võtavad kasutusele vajalikud meetmed tagamaks, et päringusaatjate koodide määramisel ja kasutamisel sõjaväeliseks tegevuseks ei ole kahjulikku mõju üldise lennuliikluse turvalisusele.

Artikkel 9

Ohutusnõuded

1. Režiimi S käitajad tagavad, et nende režiimi S päringusaatjaid mõjutavaid võimalikest koodikonfliktidest tulenevaid ohte hinnatakse ja leevendatakse korrektselt.

2. Liikmesriigid võtavad kasutusele vajalikud protseduurid tagamaks, et kõikidele artikli 1 lõikes 2 osutatud olemasolevate süsteemide muudatustele või uute süsteemide kasutuselevõtmisele eelneb ohuhindamine, mis hõlmab ohutegurite kindlakstegemist, riski hindamist ja vähendamist ning mille viivad läbi asjaomased pooled.

3. Lõikes 2 ette nähtud ohuhindamisel käsitatakse artiklites 4–8 ja artiklis 12 sätestatud nõudeid ühtlasi ohutuse miinimumnõuetena.

Artikkel 10

Vastavushindamine

Enne määruse (EÜ) nr 552/2004 artiklis 5 osutatud EÜ vastavus- või kasutuskõlblikkuse deklaratsiooni väljastamist peab käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud süsteemide koostisosade tootja või tema ühenduses registrisse kantud volitatud esindaja hindama asjaomaste koostisosade vastavust või kasutuskõlblikkust kooskõlas käesoleva määruse IV lisa A osas sätestatud nõuetega.

Artikkel 11**Süsteemide vastavushindamine**

1. Aeronavigatsiooniteenuse osutajad, kes saavad tõendada või on tõendanud, et nad täidavad V lisa sätestatud tingimusi, peavad hindama artikli 1 lõikes 2 osutatud süsteemide vastavust VI lisa A osas sätestatud nõuetele.
2. Aeronavigatsiooniteenuse osutajad, kes ei saa tõendada, et nad täidavad V lisa sätestatud tingimusi, peavad sõlmima allhankelepingu teavitatud asutusega artikli 1 lõikes 2 osutatud süsteemide vastavustõendamise läbiviimiseks. Vastavustõendamine peab toimuma kooskõlas VI lisa B osas sätestatud nõuetega.

Artikkel 12**Lisanõuded**

1. Režiimi S käitajad tagavad, et nende päringusaatjate koodide paigutamise eest vastutavatele töötajatele selgitatakse käesoleva määruse asjakohaseid sätteid ning et nad saavad oma ametikohustuste täitmiseks asjakohase koolituse.
2. Režiimi S käitajad peavad
 - a) välja töötama ja korras hoidma režiimi S käitamise juhendid, mis sisaldavad vajalikke juhiseid ja teavet, et võimaldada päringusaatjate koodide paigutamise eest vastutavatel töötajatel kohaldada käesoleva määruse sätteid;
 - b) tagama, et punktis a osutatud juhendid on kättesaadavad ja ajakohastatud ning et nende ajakohastamine ja levitamine toimub vastavalt asjakohastele kvaliteedi- ning dokumendihalduse nõuetele;

- c) tagavad, et päringusaatjate koodide paigutamiseks vajalikud töömeetodid ja protseduurid vastavad käesolevas määruses täpsustatud asjakohastele sätetele.

3. Liikmesriigid võtavad kasutusele vajalikud meetmed tagamaks, et päringusaatjate koodide paigutusteenust osutavatele töötajatele selgitatakse käesoleva määruse asjakohaseid sätteid ning et nad saavad oma ametikohustuste täitmiseks asjakohase koolituse.

4. Liikmesriigid võtavad kasutusele vajalikud meetmed tagamaks, et päringusaatjate koodide tsentraliseeritud paigutusteenistus

- a) töötab välja ja hoiab korras käitamise juhendid, mis sisaldavad vajalikke juhiseid ja teavet, et võimaldada töötajatel kohaldada käesoleva määruse sätteid;

- b) tagab, et punktis a osutatud juhendid on kättesaadavad ja ajakohastatud ning et nende ajakohastamine ja levitamine toimub vastavalt asjakohasele kvaliteedi- ning dokumendihalduse nõuetele;

- c) tagab, et käitamise meetodid ja protseduurid vastavad käesolevas määruses täpsustatud asjakohastele sätetele.

Artikkel 13**Jõustumine ja kohaldamine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnenal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artiklit 3 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2011.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 30. märts 2009

Komisjoni nimel

asepresident

Antonio TAJANI

*I LISA***Artikli 3 lõikes 1 ja III lisa punktis 2 osutatud Rahvusvahelise Tsiviillennundusorganisatsiooni nõuded**

1. 3. peatükk „Surveillance radar systems”, punkt 3.1.2.5.2.1.2 „IC: Interrogator code”, ICAO dokumendi 10. lisa „Aeronautical Telecommunications”, IV köide „Surveillance Radar and Collision Avoidance Systems” (kolmas väljaanne, juuli 2002, sisaldab muudatust nr 77).
 2. 5. peatükk „SSR Mode S Air-Ground Data Link”, punkt 5.2.9 „The data link capability report format”, ICAO dokumendi 10. lisa „Aeronautical Telecommunications”, III köide „Communication Systems” (esimene väljaanne, sisaldab muudatust nr 79).
-

II LISA

A osa: artikli 4 lõikes 2 ning artikli 5 lõigetes 1 ja 2 osutatud päringusaatjate koodide määramiseks esitatud avaldusi käsitlevad nõuded

Päringusaatja koodi avaldus peab sisaldama vähemalt järgmisi põhilisi andmeid:

- a) pädeva liikmesriigi poolt avaldusele antud kordumatu viitenumber;
- b) Režiimi S päringusaatja koodi määramise kooskõlastamise eest vastutava liikmesriigi esindaja üksikasjalikud andmed;
- c) Režiimi S päringusaatja koodi määramisega seotud küsimustega tegeleva Režiimi S käitaja kontaktisiku üksikasjalikud andmed;
- d) Režiimi S päringusaatja nimi;
- e) Režiimi S päringusaatja kasutus (operatsiooniline või testkasutus);
- f) Režiimi S päringusaatja asukoht;
- g) Režiimi S päringusaatja esimese Režiimi S andmeedastuse kavandatud kuupäev;
- h) soovitav Režiimi S katteala (tööraadius);
- i) spetsiifilised operatsioonilised nõudmised;
- j) SI-koodi kasutamise valmidus;
- k) II/SI-koodide käitamise valmidus;
- l) katteala kaardi kasutamise valmidus.

B osa: artikli 2 lõikes 10 ning artikli 4 lõigetes 3 ja 4 osutatud päringusaatjate koodide määramist käsitlevad nõuded

Päringusaatja koodi määramine peab täitma vähemalt järgmisi põhilisi andmeid:

- a) pädeva liikmesriigi poolt avaldusele antud kordumatu viitenumber;
 - b) päringusaatja koodi paigutusteenistuse kordumatu määramisviide;
 - c) vajaduse korral asendatud määramisviited;
 - d) määratud päringusaatja kood;
 - e) seire või lukustuskatvuse piirangud sektoripõhise tööraadiuse või Režiimi S katteala kaardi põhjal;
 - f) rakendusperiood, mille jooksul tuleb määratud kood nimetatud Režiimi S päringusaatja poolt kasutusele võtta;
 - g) rakendusjärjestus, millest tuleb kinni pidada;
 - h) valikuliselt ja muude alternatiividega seoses: klasteritega seotud nõuded;
 - i) vajaduse korral spetsiifilised operatsioonilised piirangud.
-

III LISA

Artikli 3 lõikes 2 osutatud II/SI-koodi käitamine

1. Kui režiimi S päringusaatjat käitatakse SI-koodiga ja kui asjakohased operatsioonilised näitajad seda võimaldavad, võib päringusaatja tuvastada õhusõidukeid ka üldpäringute kaudu, mis on kodeeritud kokkusobiva II-koodi abil.
 2. Režiimi S päringusaatja, mida käitatakse SI-koodiga ja millel on asjakohased operatsioonilised näitajad, käsitleb transpondreid, mis vastavad kokkusobiva II-koodi abil kodeeritud üldpäringutele SI-koodita transpondritena, vaatamata nende SI-koodi kasutamise valmidusele, millele osutatakse I lisa punktis 2 osutatud dokumendis määratletud andmevahetusvalmidust käsitlevas aruandes.
 3. Režiimi S päringusaatja, mida käitatakse SI-koodiga ja millel on asjakohased operatsioonilised näitajad, saab SI-koodi kasutamise valmidusega transpondritele päringud, kasutades selleks Režiimi S klasterlukustuse protokollide sõnumeid, mis on ette nähtud II-koodide kasutamisel. Kasutatav II-kood peab olema SI-koodiga kokkusobiv II-kood.
 4. Režiimi S päringusaatja, mida käitatakse SI-koodiga ja millel on asjakohased operatsioonilised näitajad, on käitaja poolt seadistatav kas
 - selliselt, et see ei kasuta lukustust kokkusobiva II-koodiga, kui transpondril puudub SI-koodi kasutamise valmidus, või
 - selliselt, et see kasutab vahetevahel lühiajalist kokkusobiva II-koodi lukustust ka juhul, kui transpondril puudub SI-koodi kasutamise valmidus.
 5. Režiimi S päringusaatja, mida käitatakse II-koodiga ja millel on asjakohased operatsioonilised näitajad, on käitaja poolt seadistatav kas
 - selliselt, et see ei kasuta lukustust transpondrite puhul, mille andmevahetuse valmidust käsitlevas vastuses SI-koodi kasutamise valmidusest ei teatata või mis ei anna andmevahetuse valmidusest teatavat vastust, või
 - selliselt, et see kasutab aeg-ajalt lukustust transpondrite puhul, mille andmevahetusvalmidust käsitlevas aruandes SI-koodi kasutusvalmidusest ei teatata või mille puhul ei saa andmevahetusvalmidusest teatada.
 6. Kui II/SI-koodide käitamine on aktiveeritud, ei võeta SI-koodi kasutamise valmidusega transpondreid arvesse lukustuse kaardi koostamisel ja kasutamisel.
-

IV LISA

A osa: artiklis 10 osutatud süsteemide koostisosade vastavuse või kasutuskõlblikkuse hindamise nõuded

1. Vastavustõendamise toimingud peavad näitama II-koodi ja SI-koodi lukustusprotokollide ja II/SI-koodide käitamist toetavate koostisosade vastavust käesoleva määruse koostalitlusvõime ja võimekuse nõuetele või kasutuskõlblikkust ajal, kui need töötavad testimiskeskonnas.
2. Kui tootja või tema ühenduses registreeritud volitatud esindaja rakendab B osas kirjeldatud moodulit, loetakse seda koostisosade vastavuse tagamisel ja kinnitamisel asjakohaseks vastavustõendamise menetluseks. Samaväärsed ja rangemad menetlused on samuti lubatud.

B osa: tootmise sisekontrolli moodul

1. Selles moodulis kirjeldatakse menetlust, mille käigus tootja või tema ühenduses registreeritud volitatud esindaja, kes täidab punktis 2 sätestatud kohustusi, tagab ja kinnitab, et asjaomased koostisosad vastavad käesoleva määruse nõuetele. Tootja või tema ühenduses registreeritud volitatud esindaja peab koostama kirjaliku deklaratsiooni vastavuse või kasutuskõlblikkuse kohta vastavalt määruse (EÜ) nr 552/2004 III lisa punktile 3.
 2. Tootja peab koostama punktis 4 kirjeldatud tehnilise dokumentatsiooni ja tema või tema ühenduses registreeritud volitatud esindaja peab seda säilitama vähemalt 10 aastat alates viimaste koostisosade valmistamisest asjakohaste järelevalveasutuste kontrolli jaoks ja aeronavigatsiooniteenuse osutajate jaoks, kes neid koostisosi oma süsteemidesse integreerivad. Tootja või tema ühenduses registreeritud volitatud esindaja teavitavad liikmesriike sellest, kus ja kuidas on kõnealune tehniline dokumentatsioon kättesaadav.
 3. Kui tootja ei ole ühenduses registreeritud, määrab ta isiku(d), kes toob/toovad koostisosad ühenduse turule. Nimetatud isik/isikud teavitab/teavitavad liikmesriike sellest, kus ja kuidas on tehniline dokumentatsioon kättesaadav.
 4. Tehniline dokumentatsioon peab võimaldama hinnata koostisosade vastavust käesoleva määruse nõuetele. Dokumentatsioon peab hõlmama koostisosade konstruktsiooni, tootmist ja toimimist niivõrd, kui see on hindamise jaoks vajalik.
 5. Tootja või tema volitatud esindaja peab säilitama koos tehnilise dokumentatsiooniga vastavuse või kasutuskõlblikkuse deklaratsiooni koopia.
-

V LISA

Artiklis 11 osutatud tingimused

1. Aeronavigatsiooniteenuse osutajal peavad olema oma organisatsioonisesed aruandemeetodid, mis tagavad ja väldavad erapooletust ja hindamise sõltumatust vastavustöendamise ajal.
 2. Aeronavigatsiooniteenuse osutaja peab tagama, et vastavustöendamise protsessi kaasatud personal teeb kontrollle maksimaalse võimaliku professionaalse usaldusväärsuse ja tehnilise pädevusega ning on vaba igasugusest nende otsustusvõimetest või nende kontrollide tulemusi mõjutada võivast survest ja stiimulitest, eriti rahalist tüüpi stiimulitest eelkõige sellistelt isikutelt või isikute rühmadelt, keda kontrollide tulemused mõjutavad.
 3. Aeronavigatsiooniteenuse osutaja peab tagama, et vastavustöendamise protsessi kaasatud personalil on juurdepääs varustusele, mis võimaldab neil vajalikke katseid korrektselt teha.
 4. Aeronavigatsiooniteenuse osutaja peab tagama, et vastavustöendamise protsessi kaasatud personalil on usaldusväärne tehniline ja kutsealane väljaõpe, rahuldavad teadmised tehtavate vastavustöendamiste nõuete kohta, piisav kogemus sellise tegevuse jaoks ning nõutav oskus koostada vastavustöendamiste kohta deklaratsioone, dokumente ja aruandeid.
 5. Aeronavigatsiooniteenuse osutaja peab tagama, et vastavustöendamise protsessi kaasatud personal on võimeline kontrollle erapooletult korraldama. Nende töötasu ei tohi sõltuda tehtud kontrollide arvust ega kontrollide tulemustest.
-

VI LISA

A osa: artikli 11 lõikes 1 osutatud süsteemide vastavustõendamise nõuded

1. Süsteemide vastavustõendamine näitab nende süsteemide vastavust käesoleva määruse nõuetele koostalitlusvõime ja võimekuse, erakorraliste situatsioonide ja ohutuse osas süsteemide operatsioonilist taustsüsteemi peegeldavas simuleeritud keskkonnas. Eelkõige peab režiimi S päringusaatjate vastavustõendamine näitama, et
 - SI-koodi käitamine, sealhulgas II/SI-koodi käitamine, on nõuetekohane;
 - päringusaatjate koodide konflikti jälgimissüsteemid ja/või protseduurid koos alternatiivse töörežiimi kasutamisega vähendavad piisavalt päringusaatjate koodikonfliktidega kaasnevaid ohte;
 - alternatiivse töörežiimi kasutamine ei satu vastuollu päringusaatjate koodide paigutuse plaaniga.
2. Artikli 1 lõikes 2 osutatud süsteemide vastavustõendamine tehakse kooskõlas asjakohaste ja tunnustatud testimismetoditega.
3. Artikli 1 lõikes 2 osutatud süsteemide vastavustõendamisel kasutatavatel testimisvahenditel peavad olema asjakohased funktsioonid.
4. Käesoleva määruse artikli 1 lõikes 2 osutatud süsteemide vastavustõendamisel koostatakse määruse (EÜ) nr 552/2004 IV lisa punkti 3 nõuete kohaselt tehniline kaust, mis sisaldab järgmisi dokumente:
 - rakendamise kirjeldus;
 - aruanne kontrollide ja testide kohta enne süsteemi kasutusele võtmist.
5. Aeronavigatsiooniteenuse osutaja juhhib vastavustõendamist ja eelkõige
 - määrab kindlaks sobiva operatsioonilise ja tehnilise katsekeskkonna, mis peegeldab operatsioonilist keskkonda;
 - kontrollib, et testide kavas kirjeldataks artikli 1 lõikes 2 osutatud süsteemide integreerimist operatsioonilisse ja tehnilisse katsekeskkonda;
 - kontrollib, et testimise kava hõlmaks täielikult käesoleva määruse kohaldatavad koostalitlusvõime, võimekuse, erakorraliste situatsioonide ja ohutusnõuded;
 - tagab tehnilise dokumentatsiooni ja testimise kava järjepidevuse ja kvaliteedi;
 - kavandab testimise korralduse, personali, seadmed ja testimissüsteemi konfiguratsiooni;
 - korraldab kontrollid ja testid kooskõlas testimise kavaga;
 - koostab aruande kontrollide ja testide tulemuste kohta.
6. Aeronavigatsiooniteenuse osutaja peab tagama, et operatsioonilises katsekeskkonnas käitatud, artikli 1 lõikes 2 määratletud süsteemid vastavad selle määruse koostalitlusvõime, võimekuse, erakorraliste situatsioonide ja ohutusnõuetele.
7. Vastavustõendamise rahuldava lõpetamise korral koostavad aeronavigatsiooniteenuse osutajad süsteemi EÜ vastavusdeklaratsiooni ja esitavad selle koos tehnilise toimikuga määruse (EÜ) nr 552/2004 artikli 6 kohaselt riiklikule järelevalveasutusele.

B osa: artikli 11 lõikes 2 osutatud süsteemide vastavustõendamise nõuded

1. Süsteemide vastavustõendamine peab näitama nende süsteemide vastavust käesoleva määruse nõuetele koostalitlusvõime ja võimekuse, erakorraliste situatsioonide ja ohutuse osas süsteemide operatsioonilist taustsüsteemi peegeldavas simuleeritud keskkonnas. Eelkõige peab režiimi S päringusaatjate vastavustõendamine näitama, et
 - SI-koodi, sealhulgas II/SI-koodi käitamine on nõuetekohane;

- päringusaatjate koodide konflikti jälgimissüsteemid koos alternatiivse töörežiimi kasutamisega vähendavad piisavalt päringusaatjate koodikonfliktidega kaasnevaid ohte;
 - alternatiivse töörežiimi kasutamine ei satu vastuollu päringusaatjate koodide paigutuse plaaniga.
2. Artikli 1 lõikes 2 osutatud süsteemide vastavustõendamine tehakse kooskõlas asjakohaste ja tunnustatud testimismetoditega.
 3. Artikli 1 lõikes 2 osutatud süsteemide vastavustõendamisel kasutatavatel testimisvahenditel peavad olema asjakohased funktsioonid.
 4. Artikli 1 lõikes 2 osutatud süsteemide vastavustõendamisel koostatakse määruse (EÜ) nr 552/2004 IV lisa punkti 3 nõuete kohaselt tehniline kaust, mis sisaldab järgmisi dokumente:
 - rakendamise kirjeldus;
 - aruanne kontrollide ja testide kohta enne süsteemi kasutusele võtmist.
 5. Aeronavigatsiooniteenuse osutaja määrab kindlaks sobiva operatsioonilise ja tehnilise katsekeskkonna, mis peegeldab operatsioonilist keskkonda, ja laseb vastavustõendamise teha teavitatud asutusel.
 6. Vastavustõendamist juhhib teavitatud asutus, kes eelkõige
 - määrab kindlaks sobiva operatsioonilise ja tehnilise katsekeskkonna, mis peegeldab operatsioonilist keskkonda;
 - kontrollib, et testide kavas kirjeldataks artikli 1 lõikes 2 osutatud süsteemide integreerimist operatsioonilisse ja tehnilisse katsekeskkonda;
 - kontrollib, et testide kava hõlmaks täielikult käesoleva määruse kohaldatavad koostalitlusvõime, võimekuse, erakorraliste situatsioonide ja ohutusnõuded;
 - tagab tehnilise dokumentatsiooni ja testide kava järjepidevuse ja kvaliteedi;
 - kavandab testimise korralduse, personali, seadmed ja testimissüsteemi konfiguratsiooni;
 - korraldab kontrollid ja testid kooskõlas katsekavaga;
 - koostab aruande kontrollide ja testide tulemuste kohta.
 7. Teavitatud asutus tagab, et režiimi S päringusaatjate koodide määramise ja kasutamise protsessi toetav infovahetus, mis on integreeritud simuleeritud operatsioonilises keskkonnas töötavatesse süsteemidesse, vastab käesoleva määruse kohastele koostalitlusvõimet ja võimekust, erakorralisi situatsioone ja ohutust käsitlevatele nõuetele.
 8. Vastavustõendamise rahuldava lõpetamise korral koostab teavitatud asutus tehtud toimingute kohta vastavussertifikaadi.
 9. Seejärel koostab aeronavigatsiooniteenuse osutaja süsteemi EÜ vastavusdeklaratsiooni ja esitab selle koos tehnilise toimikuga määruse (EÜ) nr 552/2004 artikli 6 kohaselt riiklikule järelevalveasutusele.
-